

Tekst gwarowy — Mirotki 1

Autor: Halina Karaś

Tekst nagrały Alicja Wójcicka i Marzena Szugiero. Tekst przepisała Aleksandra Krawczyk-Wieczorek, weryfikacja i opracowanie — Halina Karaś.

Informator: Jan Graban. Ur. w 1929 r. w Mirotkach. Rodzice byli miejscowi. Informator ma wykształcenie podstawowe. Służył w wojsku na Śląsku. Krótko pracował też w kopalni. Brak informacji o pozostałych osobach, które biorą udział w rozmowie.

Boże Narodzenie{vm}T661.mp3|L{/vm}

No na Boże Narodzenie to {tt}Formy 1.os. Imn. czas przeszłego z archaiczną końcówką -m. |poślim{/tt} do lasu, przynieślim {tt}choinkę, biernik l.p. rzeczowników żeńskich równy jest mianownikowi ze względu na szeroką wymowę ę jako a nosowego, które po zaniku nosowości zrównało się z a. |choinka{/tt}, a matka {tt}‘placki’|kuchy{/tt} piekła. I co jeszcze? A to były jakieś specjalne ciastka?

No to była taka drożdżówka. […]

A był np. zwyczaj, żeby po domach chodzili kolędnicy?

No {tt}ci kolędnicy, którzy chodzili z gwiazdą. Zob. Kultura ludowa Kociewia. |gwizdy{/tt} chodzili. W adwencie, przed świętami. To chyba zespół zawsze był tych gwizdów.

Ale śpiewali kolędy?

Śpiewali kolędy.

A jakie potrawy na wigilię się jadło?

Potrawy? Kapusta… kapusta, co to było…

Z grzybami!

Z {tt}Stwardnienie m’ w końcówce -ami|grzybamy{/tt}.

Toć śledzie w oleju i różne byli.

Śledzie z beczki byli. {tt}Wymowa zwężona samogłoski o przed spółgłoską nosową. |słóne{/tt}.

I barszcze i… […]

A czy były jakieś przesady, np. jakieś wierzenia ludowe?

[…] Nie, była wigilia, było sianko na stole pod łobrussem i było… krzecz [!] byli takie {tt}północnopolskie pomieszenie i oraz y, wymowa i niemiękczonego spółgłosek. |zwiczaje{/tt}, że było dwanaście potraw, i kombet [!] ze śliwek, z jabłek i byli przecież te różne śledziki, w oleju i tak jak chtoś lubiał…

No i co, kolędy.

I barszczyk był.

Kolędy {tt}Charakterystyczna dla Kociewia forma czasu przeszłego na -eli. |śpieweli{/tt} przecież, nie.

I byli przecież pierożki z grzybami.

Później na pastyrkę {tt}Typowy dla gwar kociewskich sposób wyrażania czasu przeszłego z partykułą że i dołączaną do niego końcówką osobową. |żem pośli{/tt} na dwunasta w nocy.

{tt}jo ‘tak’|Jo{/tt}, zawsze czekali na pastyrkę.